

Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych

Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych

Skutecznie prowadzone zajęcia z doradztwa zawodowego motywują do nauki i mogą zapobiec nieprzemyślanym decyzjom dotyczącym dalszej ścieżki edukacji i kariery, co ma znaczenie przy dzisiejszym wysokim bezrobociu wśród ludzi młodych.

W Wielkiej Brytanii potencjalne straty dla gospodarki spowodowane nieprzemyślanymi wyborami edukacji i zawodu zostały oszacowane na 200 milionów funtów rocznie.

Czepiel A.P

*Dlaczego należy zwiększyć efektywność
doradztwa zawodowego w polskich szkołach
Forum Obywatelskiego Rozwoju 2013*

Ramy prawne

W ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe:

Art. 1. System oświaty zapewnia w szczególności:

19) przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia;

Art. 47. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia:

**3) ramowe plany nauczania dla poszczególnych typów szkół, w tym:
c) minimalny wymiar godzin zajęć z zakresu doradztwa zawodowego.**

4) treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego, warunki i sposób realizacji i organizacji doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4, oraz wymagania w zakresie przygotowania osób realizujących doradztwo zawodowe w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4, uwzględniając rolę doradztwa zawodowego we wspieraniu uczniów i słuchaczy w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Ramy prawne

W ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe:

Art. 98. 1. Statut szkoły zawiera w szczególności:

16) organizację wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.

Art. 109. 1. Podstawowymi formami działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły są:

5) zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;

7) zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego.

6. Zajęcia, o których mowa w ust. 1 pkt 7, są organizowane dla uczniów klasy VII i VIII szkoły podstawowej, branżowej szkoły I stopnia, liceum ogólnokształcącego i technikum.

7. Zajęcia, o których mowa w ust. 1 pkt 7, są realizowane niezależnie od pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu udzielanej uczniom w ramach zajęć, o których mowa w ust. 1 pkt 5.

Ramy prawne

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r.
w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół

Ramowe plany nauczania:

- dla szkoły podstawowej
- dla oddziałów przysposabiających do pracy organizowanych w klasach VII i VIII szkoły podstawowej

	Wymiar godzin w klasie		Razem w okresie nauczania
	VII	VIII	
Doradztwo zawodowe	minimum 10 godzin w roku	minimum 10 godzin w roku	minimum 20 godzin w 2-letnim cyklu nauczania

obowiązują od roku szkolnego 2017/2018

Ramy prawne

Ramowe plany nauczania:

- dla branżowej szkoły I stopnia

Doradztwo zawodowe	minimum 10 godzin w trzyletnim cyklu nauczania
---------------------------	--

obowiązuje od roku szkolnego 2017/2018

- dla liceum ogólnokształcącego

Doradztwo zawodowe	minimum 10 godzin w czteroletnim cyklu nauczania
---------------------------	--

- dla technikum

Doradztwo zawodowe	minimum 10 godzin w pięcioletnim cyklu nauczania
---------------------------	--

obowiązują od roku szkolnego 2019/2020

Doradztwo zawodowe od roku 2018/2019

W ustawie Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r.:

Art. 47. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia:

4) treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego, warunki i sposób realizacji i organizacji doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4, oraz wymagania w zakresie przygotowania osób realizujących doradztwo zawodowe w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4, uwzględniając rolę doradztwa zawodowego we wspieraniu uczniów i słuchaczy w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018r.
w sprawie doradztwa zawodowego określa:

§ 1. (...) treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego, warunki i sposób realizacji i organizacji doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe, zwanej dalej „ustawą”, oraz wymagania w zakresie przygotowania osób realizujących doradztwo zawodowe w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy

§ 2. 1. Publiczne przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i inne formy wychowania przedszkolnego, publiczne szkoły, z wyjątkiem artystycznych, oraz publiczne placówki, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, realizują doradztwo zawodowe przez prowadzenie zaplanowanych i systematycznych działań mających na celu wspieranie uczniów i słuchaczy w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego

§ 3. Doradztwo zawodowe jest realizowane:

- 1) w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego na zajęciach edukacyjnych prowadzonych zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego;
- 2) w klasach I-VI szkół podstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy;
- 3) w klasach VII i VIII szkół podstawowych oraz w szkołach ponadpodstawowych na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia ogólnego, a w przypadku szkół prowadzących kształcenie zawodowe również na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych z zakresu kształcenia w zawodzie, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 1 ustawy;

Rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego

- 4) w klasach VII i VIII szkół podstawowych, w branżowych szkołach I stopnia, liceach ogólnokształcących i technikach, z wyjątkiem szkół dla dorosłych, na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;
- 5) w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, na zajęciach związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu prowadzonych w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 5 ustawy;
- 6) w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, z wyjątkiem szkół policealnych i szkół dla dorosłych, na zajęciach z nauczycielem wychowawcą opiekującym się oddziałem;
- 7) w przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych w ramach wizyt zawodoznawczych, które mają na celu poznanie przez dzieci, uczniów i słuchaczy środowiska pracy w wybranych zawodach, organizowanych u pracodawców, w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe lub w placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy.

Rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego

§ 5.1 Na każdy rok szkolny opracowuje się program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego (...)

2. Program, o którym mowa w ust. 1, określa:

1) działania związane z realizacją doradztwa zawodowego, w tym:

- a) tematykę działań, z uwzględnieniem treści programowych, o których mowa w § 4 odpowiednio pkt 2-7, oraz oddziałów, których dotyczą te działania,
- b) metody i formy realizacji działań, z uwzględnieniem udziału rodziców w tych działaniach, w szczególności przez organizację spotkań z rodzicami, z wyjątkiem szkół policealnych i szkół dla dorosłych,
- c) terminy realizacji działań,
- d) osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań,

2) podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań, w tym podmioty o których mowa w § 9- z uwzględnieniem odpowiednio potrzeb uczniów, słuchaczy i rodziców oraz lokalnych lub regionalnych działań związanych z doradztwem zawodowym.

Rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego

§ 5.1 Na każdy rok szkolny opracowuje się program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego (...)

3. Program, o którym mowa w ust. 1, opracowuje doradca zawodowy albo inny nauczyciel lub nauczyciele odpowiedzialni za realizację doradztwa zawodowego w szkole, wyznaczeni przez dyrektora szkoły.

4. Dyrektor szkoły, w terminie do dnia 30 września każdego roku szkolnego, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, zatwierdza program, o którym mowa w ust. 1.

Rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego

§ 6. 1. Do zadań doradcy zawodowego należy w szczególności:

- 1) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- 2) prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy;
- 3) opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, psychologami lub pedagogami, programu, o którym mowa w § 5 ust. 1, oraz koordynacja jego realizacji;
- 4) wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, psychologów lub pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie, o którym mowa w § 5 ust. 1;
- 5) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia

Rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego

- § 7. 1. Doradztwo zawodowe na zajęciach, o których mowa w § 3 pkt 1-3, realizują nauczyciele prowadzący te zajęcia.**
- 2. Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy, prowadzą doradcy zawodowi posiadający kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela doradcy zawodowego.**
- 3. Doradztwo zawodowe na zajęciach, o których mowa w § 3 pkt 5, realizują doradcy zawodowi, pedagodzy, psycholodzy lub inni nauczyciele, prowadzący te zajęcia**

Rozporządzenie w sprawie doradztwa zawodowego

- § 8.** Informacja o udziale ucznia w zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy, nie jest umieszczana na świadectwie szkolnym promocyjnym i świadectwie ukończenia szkoły.
- § 9.** Przy organizacji i realizacji doradztwa zawodowego jednostki organizacyjne, o których mowa w § 2, mogą współpracować w szczególności z pracodawcami, placówkami, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli lub instytucjami rynku pracy.
- § 10.** W przypadku braku w szkole doradcy zawodowego, o którym mowa w § 7 ust. 2, do roku szkolnego 2021/2022 włącznie, dyrektor szkoły może powierzyć prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, o których mowa w art. 109 ust. 1 pkt 7 ustawy, innemu nauczycielowi lub osobie, o której mowa w art. 15 ust. 2 ustawy.
- § 11.** W roku szkolnym 2018/2019 dyrektor szkoły zatwierdza program, o którym mowa w § 5 ust. 1, w terminie do dnia 31 października 2018 r.
- § 12.** Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2018 r.

Rozporządzenie o pomocy psychologiczno-pedagogicznej

**Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r.
w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach
podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach**

§ 6.2 W szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz przez zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów, a także w formie:

6) zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu - w przypadku uczniów szkół podstawowych oraz uczniów szkół ponadpodstawowych

§ 18. W przypadku szkoły podstawowej, branżowej szkoły I stopnia, liceum ogólnokształcącego i technikum oraz placówek, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu uzupełniają działania szkoły i placówki w zakresie doradztwa zawodowego.

§ 20.2 Nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści w przedszkolu, szkole i placówce prowadzą w szczególności:

2) w szkole:

b) wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami.

Rozporządzenie o pomocy psychologiczno-pedagogicznej

§ 26.1. Do zadań doradcy zawodowego należy w szczególności:

- ~~1) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz pomoc w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;~~
- ~~2) gromadzenie, aktualizacja i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;~~
- 3) prowadzenie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu z uwzględnieniem rozpoznanych mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów;
- ~~4) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej prowadzonej przez szkołę i placówkę;~~
- 5) współpraca z innymi nauczycielami w tworzeniu i zapewnieniu ciągłości działań w zakresie zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- 6) wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

2. W przypadku braku doradcy zawodowego w szkole lub placówce, dyrektor szkoły lub placówki wyznacza nauczyciela, wychowawcę grupy wychowawczej lub specjalistę realizującego zadania, o których mowa w ust. 1.

Doradztwo zawodowe dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Każdy nauczyciel i specjalista realizuje zaplanowane działania zgodnie ze swoimi zadaniami i kompetencjami.

Pozytywne postawy nauczycieli i specjalistów, w tym doradcy zawodowego wobec dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych uzależnione są od własnych doświadczeń pracy z tymi dziećmi, od wykształcenia nauczycieli, od tego, czy otrzymują wsparcie innych specjalistów, a także od czynników specyficznych, takich jak m.in. wielkość klasy czy obciążenie nauczycieli.

Wprowadzenie nowego modelu kształcenia nauczycieli wszystkich szczebli uwzględniającego specyfikę dotyczącą niepełnosprawności i innych specjalnych potrzeb edukacyjnych, w tym odpowiednie przygotowanie uczelni i nauczycieli akademickich, kształcących nauczycieli.

Doradztwo zawodowe dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Ośrodek Rozwoju Edukacji realizował projekt pozakonkursowy pt. „Przygotowanie trenerów do realizacji szkoleń z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego” w ramach POWER 2014-2020.

W ramach projektu przygotowano kadrę trenerów, która może prowadzić szkolenia dla osób realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach na wszystkich etapach edukacyjnych, co pozwoli na wyrównanie poziomu świadczenia wsparcia z zakresu doradztwa, jak również może przyczynić się do zwiększenia dostępności doradztwa.

**Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe
dla dzieci, młodzieży i dorosłych**

Doradztwo zawodowe dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych

Rozporządzenie z Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017r.

Struktura klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego – zawody dla osób niepełnosprawnych (Dz.U. 2017 r. poz. 622)

Symbol cyfrowy	Nazwa zawodu	Poziom PRK dla kwalifikacji pełnej	Wnioskodawca-minister właściwy do spraw	Obszar kształcenia	Typy szkół ponadpodstawowych				Nazwa kwalifikacji	Poziom PRK dla kwalifikacji częściowej	KKZ	Szczególne uwarunkowania lub ograniczenia
					BS I	BS II	T	SP				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
325402	Technik masażysta	IV	zdrowia	MS			X*	2**	K1 Świadczenie usług w zakresie masażu	4		* Kształcenie wyłącznie dla osób niewidomych i słabowidzących ** Kształcenie w szkole dla młodzieży oraz w szkole dla dorosłych prowadzone wyłącznie w formie stacjonarnej
351204	Technik tyfłoinformatyk	IV	informatyzacji	EE			X*	2*	K1 Obsługa oprogramowania i sprzętu informatycznego wspomagających użytkownika z niepełnosprawnością wzrokową	4	X*	* Kształcenie wyłącznie dla osób niewidomych i słabowidzących
352120	Technik realizacji dźwięku	IV	kultury i ochrony dziedzictwa narodowego	ST			X*	2	K1 Montaż nagrań dźwiękowych K2 Realizacja nagrań studyjnych	3 4	X X	* Kształcenie wyłącznie dla osób niewidomych i słabowidzących
411004	Technik prac biurowych	IV	administracji publicznej	AU			X*		K1 Wykonywanie prac biurowych	4	X*	* Kształcenie wyłącznie dla osób niewidomych i słabowidzących

Rozporządzenie z Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017r.

Struktura klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego –zawody pomocnicze

Symbol cyfrowy	Nazwa zawodu	Poziom PRK dla kwalifikacji pełnej	Wnioskodawca-minister właściwy do spraw	Obszar kształcenia	Typy szkół ponadpodstawowych				Nazwa kwalifikacji	Poziom PRK dla kwalifikacji cząstkowej	KKZ	Szczególne uwarunkowania lub ograniczenia
					BS I	BS II	T	SP				
911205	Pracownik pomocniczy obsługi hotelowej	II	turystyki	TG	X*				K1 Wykonywanie prac pomocniczych w obiektach świadczących usługi hotelarskie	2	X*	* Kształcenie wyłącznie dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim
932915	Pracownik pomocniczy krawca	II	gospodarki	AU	X*				K1 Projektowanie i wytwarzanie prostych wyrobów odzieżowych	2	X*	* Kształcenie wyłącznie dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim
932916	Pracownik pomocniczy mechanika	II	gospodarki	MG	X*				K1 Montaż i obsługa prostych maszyn i urządzeń	2	X*	* Kształcenie wyłącznie dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim
932917	Pracownik pomocniczy ślusarza	II	gospodarki	MG	X*				K1 Wykonywanie i naprawa elementów prostych maszyn, urządzeń i narzędzi	2	X*	* Kształcenie wyłącznie dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim
932918	Pracownik pomocniczy stolarza	II	gospodarki	AU	X*				K1 Wytwarzanie prostych wyrobów stolarskich	2	X*	* Kształcenie wyłącznie dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim
932919	Asystent fryzjera	II	gospodarki	AU	X*				K1 Wykonywanie prostych zabiegów fryzjerskich	2	X*	* Kształcenie wyłącznie dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

**Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe
dla dzieci, młodzieży i dorosłych**

Doradztwo zawodowe od roku 2018/2019

Projekt

***Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe
dla dzieci, młodzieży i dorosłych***

Cel główny projektu

**Stworzenie ram
efektywnego funkcjonowania
doradztwa zawodowego
w systemie oświaty**

Cele szczegółowe projektu

Opracowanie standardów realizacji doradztwa zawodowego, uwzględniających potrzeby uczniów i dorosłych uczących się na różnych poziomach edukacyjnych i w różnych typach szkół i placówek (m.in. określenie rekomendowanej tematyki zajęć edukacyjnych, proponowanych narzędzi i metod pracy, oczekiwanych efektów usług doradczych)

Przygotowanie wzorcowych rozwiązań organizacyjnych w zakresie funkcjonowania wewnątrzszkolnych systemów doradztwa zawodowego, z uwzględnieniem współpracy wszystkich osób mających wpływ na efektywność doradztwa w szkole

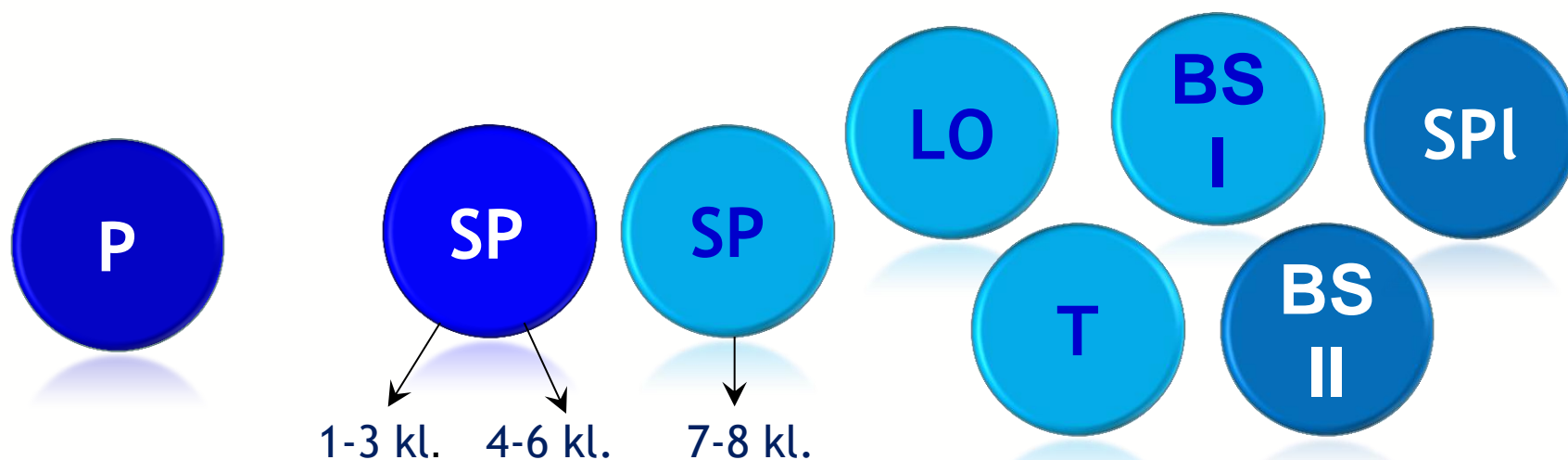
Główne działania

- **Wypracowanie przez Zespół Ekspertów rekomendacji dotyczących kierunków zmian w systemie doradztwa edukacyjno-zawodowego.**
- **Opracowanie przykładowych programów preorientacji i orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego do testowania.**
- **Przeprowadzenie testowania programów i narzędzi ich realizacji (proponowanych scenariuszy).**
- **Opracowanie ostatecznych wersji przykładowych programów wraz z narzędziami ich realizacji.**
- **Wypracowanie wzorcowych rozwiązań organizacyjnych funkcjonowania WSDZ.**
- **Przygotowanie rekomendacji do rozporządzenia MEN dotyczącego doradztwa zawodowego oraz**
- **Przeprowadzenie seminariów dla przedstawicieli organów prowadzących szkoły i placówki przygotowujące ich do wdrożenia programów doradztwa.**

Rezultaty projektu - zakres

Preorientacja
zawodowa

Orientacja
zawodowa

Doradztwo zawodowe oraz
wspomaganie uczniów
w wyborze kierunku kształcenia i zawodu

Definicje preorientacji i orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego przyjęte przez autorów zestawu przykładowych programów

preorientacja zawodowa: ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy;

orientacja zawodowa: ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym, ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I-VI szkoły podstawowej pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy;

doradztwo zawodowe: uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII-VIII szkół podstawowych oraz uczniów i słuchaczy szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Cele preorientacji i orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego określone w zestawie przykładowych programów

Celem preorientacji i orientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami i środowiskiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy dzieci wobec pracy i edukacji, a także pobudzanie i rozwijanie zdolności oraz zainteresowań dzieci.

Celem doradztwa zawodowego jest przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Obszary celów szczegółowych (wyznaczające treści programowe i osiągnięcia uczniów)

Poznawanie własnych zasobów

m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia

Świat zawodów i rynek pracy

m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie i przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie i przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego i refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całościowego poradnictwa kariery

Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych

Na przykładowy program składają się:

WERSJA SPRZED WEJŚCIA W ŻYCIĘ ROZPORZĄDZENIA MEN W SPRAWIE DORADZTWA ZAWODOWEGO.

Alina Dzurkowska
Bożena Fronczek
Sebastian Gładziński
Edyta Kaczmarek
Aneta Karmowska
Renata Maciejczyk
Mariola Modelśka
Halina Pasternacka
Anna Sowińska
Edyta Załoga

Przykładowy program doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami

Fundusze Europejskie Wzrost Edukacji Rozwoju

ORE Centrum Rozwoju Edukacji

Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

ZAŁĄCZNIK 3

PROPONOWANE SCENARIUSZE ZAJĘĆ Z UCZNIAMI, SPOTKAŃ Z RODZICAMI ORAZ SPOTKAŃ RADY PEDAGOGICZNEJ DO PRZYKŁADOWEGO PROGRAMU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS VII-VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Wstęp

Zaproponowane w ramach programu scenariusze są przykładami, w jaki sposób można przeprowadzać zajęcia z uczniami lub zorganizować szkolne czy pozaszkolne działania związane z doradztwem zawodowym, aby realizować przyjęte w programie cele szczegółowe. Uzupełnieniem są propozycje dotyczące prowadzenia spotkań z rodzicami oraz spotkań rady pedagogicznej i zespołu nauczycieli klas IV-VI, które mogą pomóc w planowaniu i realizacji działań szkoły w obszarze doradztwa zawodowego.

Proponowane scenariusze zajęć z uczniami zostały opracowane z myślą o ich realizacji podczas zajęć związanych z doradztwem zawodowym (wynikających z rozporządzenia o ramowych planach nauczania) oraz podczas zajęć edukacyjnych, zajęć z wychowawcą oraz innych zajęć (wynikających z rozporządzenia w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej), w ramach których prowadzący wspierają uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu. W każdym scenariuszu autorzy rekomendują rodzaj zajęć.

Prowadzący zajęcia lub spotkania może przeprowadzić je zgodnie ze scenariuszem, dostosowując proponowane sytuacje dydaktyczne do potrzeb i możliwości uczestników, może wybrać niektóre sytuacje i uzupełnić je własnymi albo potraktować scenariusz jako inspirację do zaplanowania innego przebiegu zajęć realizujących dany cel szczegółowy programu.

Poniżej przedstawiamy przypisanie załączonych scenariuszy zajęć z uczniami (lub działań związanych z doradztwem zawodowym) do poszczególnych celów szczegółowych programu. Wykazanym drukiem wydzielono tytuły scenariuszy rekomendowanych do realizacji w ramach zajęć z zakresu doradztwa zawodowego.

1. POZNANIE WŁASNYCH ZASOBÓW – uczeń:

- 1.1 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia)
 - *Moje umiejętności – moje sukcesy*
 - *Zdolności i uzdolnienia*
 - *Ja w moich oczach*
 - *Ja w oczach innych (część I i II)*
 - *Temperament jak z bajki*
- 1.2 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu kariery edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autodiagnozy, ocen innych osób oraz innych źródeł
 - *Moje portfolio i e-portfolio (część I)*
 - *Moje portfolio i e-portfolio (część II i III)*
- 1.3 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych
 - *Czy i ja mogę być bohaterem?*
 - *Ograniczenia czy możliwości?*

Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych

Na przykładowy program składają się:

Proponowane scenariusze zajęć z uczniami

Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój

ORE Ośrodek Rozwoju Edukacji

Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

SCENARIUSZ ZAJĘĆ Z UCZNIAMI KLAS VII–VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

rekomendowany do realizacji w ramach zajęć z zakresu doradztwa zawodowego

TEMAT: Moje umiejętności – moje sukcesy.

CEL OGÓLNY: Rozpoznawanie własnych zasobów (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia).

CELE SZCZEGÓŁOWE:

Uczeń:

- identyfikuje swoje sukcesy osiągnięte dzięki umiejętnościom;
- dokonuje analizy posiadanych kompetencji (umiejętności, postaw i cech osobistych);
- projektuje możliwości wykorzystania własnych sukcesów i posiadanych kompetencji na rynku pracy w przyszłości.

METODY PRACY:

- dyskusja;
- checklisty;
- praca indywidualna;
- praca w parach i małych grupach;
- analiza filmu.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- przybory do pisania, zakreślaczki, markery do tablicy;
- Maksyma – Załącznik 1 (1 egz. dla prowadzącego);
- Przykładowe definicje – Załącznik 2 (1 egz. dla prowadzącego);
- Lista umiejętności – Załącznik 3 (po 1 egz. dla każdego ucznia);
- Lista cech charakteru/osobowości – Załącznik 4 (po 1 egz. dla każdego ucznia);
- Moje własne sukcesy – Załącznik 5
- Moje przyszłe sukcesy – Załącznik 6 (wydruk dwustronny, po 1 egz. dla każdego ucznia);
- Załącznik 7 (1 egz. dla prowadzącego);
- kartki papieru A4;
- komputer z routnikiem multimedialnym i dostępem do Internetu;
- film **MOJE PASJE**: Magdalena Sałek (czas trwania 10 min 22 s) [dostęp: 20.10.2017];
- *Moje umiejętności – moje sukcesy* – prezentacja multimedialna (opcjonalnie).

PRZEWIDYWANY CZAS: 45 minut.

PROPONOWANE SYTUACJE DYDAKTYCZNE:

1. Sukces, kompetencja, umiejętność: czym są? D

Doradca zawodowy zawięsza w widocznym miejscu *rzysztanie możliwości jakie masz autorstwa Zig Zygara* nie rozpoczyna dyskusję na temat istoty i uwarunkowań pomocnicze:

- Co waznego przekazuje ta sentencja?
- Od czego zalezaj sukcesy?
- Kto i kiedy odnosi sukcesy?
- Kto moze odnosic sukcesy?
- Jak „smakuje” sukces?

5. Ewaluacja

Doradca zawodowy zachęcając uczniów do gromadzenia sukcesów – dużych i małych, sięgania do potencjału, ukrytego w umiejętnościach, cechach i doświadczeniu osobistym oraz do uzupełniania ujawnionych deficytów, co w przyszłości zaprocentuje na rynku pracy – prezentuje wydruk Załącznika 7 lub (opcjonalnie) wyświetla z prezentacji PowerPoint slajd 4 z sentencją Pearl Buck, życząc owocnych refleksji nad źródłem sukcesu. Doradca zawodowy może również, podsumowując zajęcia, zadać pytania:

- Czego nowego dowiedziałeś się o sobie?
- Co cię zaskoczyło?
- Jakich nowych umiejętności odkryłeś?
- Jak możesz wykorzystać zidentyfikowane dzisiaj umiejętności i cechy do odnoszenia sukcesów?

Dla prowadzącego:

Doradca zawodowy informuje uczniów, że wypełnione karty pracy powinny włączyć do swojego portfolio.

BIBLIOGRAFIA I NETOGRAFIA:

Greiner I., Kania I., Kudanowska E., Paszkowska-Flogacz A., Tarkowska M., *Materiały metodyczno-dydaktyczne do planowania do planowania kariery zawodowej uczniów*, KOWEZIU, Warszawa 2006, http://www.koweziu.edu.pl/download.php?zobik=mat_metod_dydaktyc.pdf [dostęp: 20.10.2017]; <http://www.koweziu.edu.pl/download.php?plik=plyta>

ZALĄCZNIK 5

Moje własne sukcesy

1. Sukcesy

Pomyśl o chwilach, w których czułeś (-ś) zadowolenie ze swojego działania i w których odnosiłeś (-ś) sukces, wykażesz (-ś) się skutecznością, pomysłowością, inicjatywą. Wymień przynajmniej 1 taką sytuację i zapisz poniżej.

.....

Przykładowy program doradztwa zawodowego dla klas VII-VIII szkoły podstawowej z proponowanymi scenariuszami

Fundusze Europejskie Wiedza Edukacja Rozwój

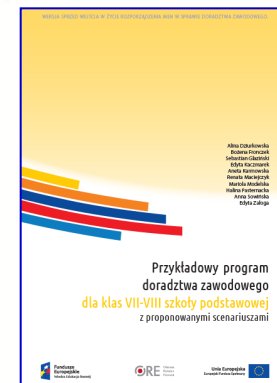
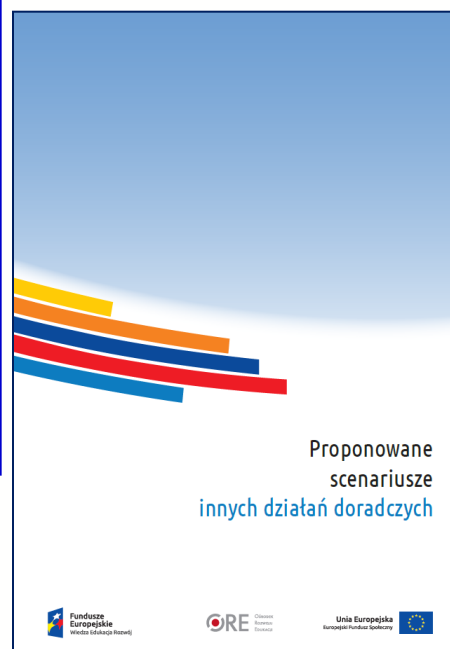
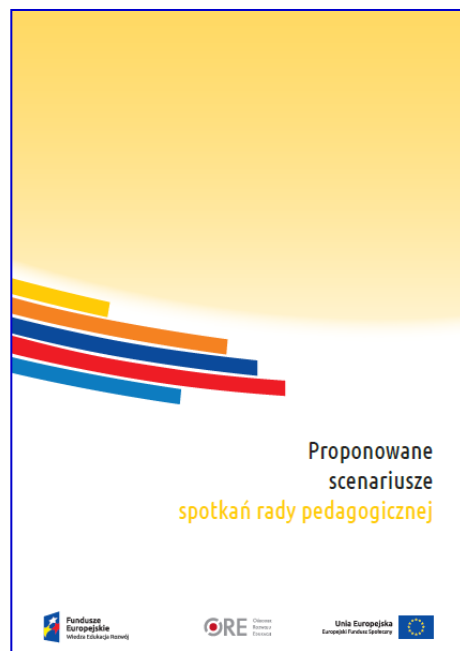
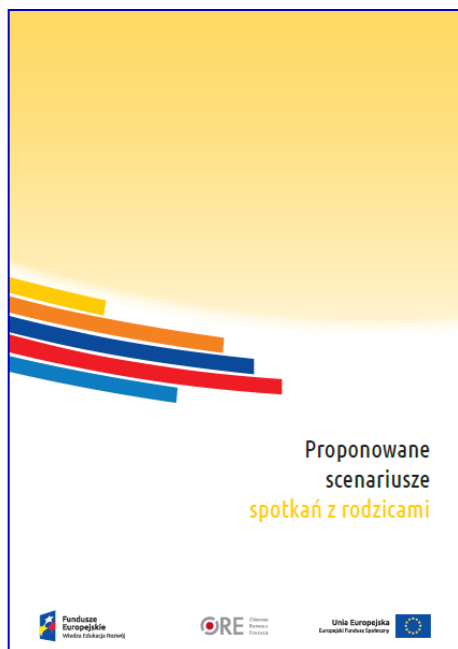
ORE Ośrodek Rozwoju Edukacji

Unia Europejska Europejski Fundusz Społeczny

Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych

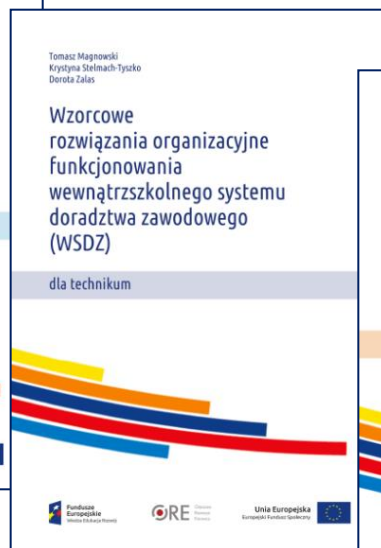
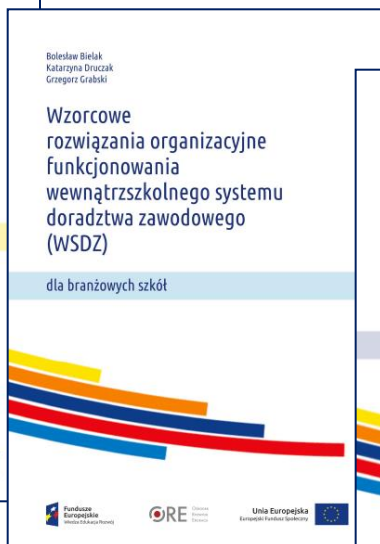
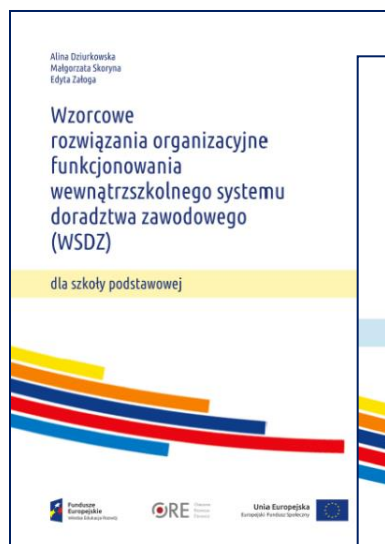
Na przykładowy program składają się:

Rezultaty projektu

Wzorcowe rozwiązania organizacyjne funkcjonowania wewnątrzszkolnych systemów doradztwa zawodowego (WSDZ)

Kontynuacja działań

Przygotowanie kadry doradców zawodowych do wdrożenia wypracowanych rozwiązań w szkołach i placówkach:

- szkolenia osób odpowiedzialnych za realizację zadań z zakresu doradztwa zawodowego do stosowania nowych rozwiązań organizacyjno-prawnych w pracy z uczniami i dorosłymi.

**Opracowanie e-zasobów doradztwa
jako obudowy do opracowywanych w projekcie programów
oraz
udostępnienie ich na odpowiednio dostosowanym
portalu doradztwa edukacyjno-zawodowego.**

Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe
dla dzieci, młodzieży i dorosłych

Portal doradztwo edukacyjno-zawodowe

www.doradztwo.ore.edu.pl

doradztwo.ore.edu.pl

Szukaj

A- A A+ A A

doradztwo edukacyjno-zawodowe

ORE

postaw na przyszłość

ŚCIEŻKI KSZTAŁCENIA	WYBIERAM ZAWÓD	GDZIE ZNAJDĘ POMOC	RYNEK PRACY	VADEMECUM DORADCY	MULTIMEDIA	PRZYDATNE LINKI	AKTUALNOŚCI
------------------------	-------------------	-----------------------	-------------	----------------------	------------	--------------------	-------------

EFEKTYWNE DORADZTWO EDUKACYJNO-ZAWODOWE DLA DZIECI,
MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH – INFORMACJE O PROJEKCIE

ZASOBY DO PRACY Z UCZNIAMI KLAS 7-8 SZKOŁY PODSTAWOWEJ
ORAZ GIMNAZJUM

Na stronach portalu znajdziesz informacje, które mogą pomóc w wyborze drogi kształcenia oraz w wyborze lub zmianie drogi zawodowej.

Efektywne doradztwo edukacyjno-zawodowe
dla dzieci, młodzieży i dorosłych

Dziękuję za uwagę

*Joanna Saska-Dymnicka
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
tel. 22 345 37 00,
mail: sekretariat@ore.edu.pl
mail: ore@ore.edu.pl*

